

הגדה של פסח

Haggadah di Pesach

secondo l'uso della comunità ebraica di Roma

Realizzata da Joram Marino sulla base del testo e delle note di Rav Alfredo S. Toaff e della registrazione audio coordinata da Rav Elio Toaff.

Documento rilasciato sotto licenza CC BY-NC-ND - Per favore trattare questo testo con il dovuto rispetto.

Bedikat Chametz

La sera del 14 di Nissan (o del 13, se il 14 è Sabato), dopo che nelle case è stata effettuata un'accurata pulizia per togliere ogni traccia di cibo lievitato (chametz), si ricerca l'eventuale residuo di chametz alla luce di un lume a mano; per essere certi di trovarne, evitando così di recitare inutilmente la benedizione prescritta, si usa porre nelle varie stanze dell'abitazione dei frammenti di pane che verranno poi ritrovati. Prima di iniziare la ricerca si recita la seguente berachà:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל בִּיעוּר
חָמֵץ:

Conclusa la ricerca si avvolge con cura tutto il chametz trovato e lo si annulla con la seguente formula:

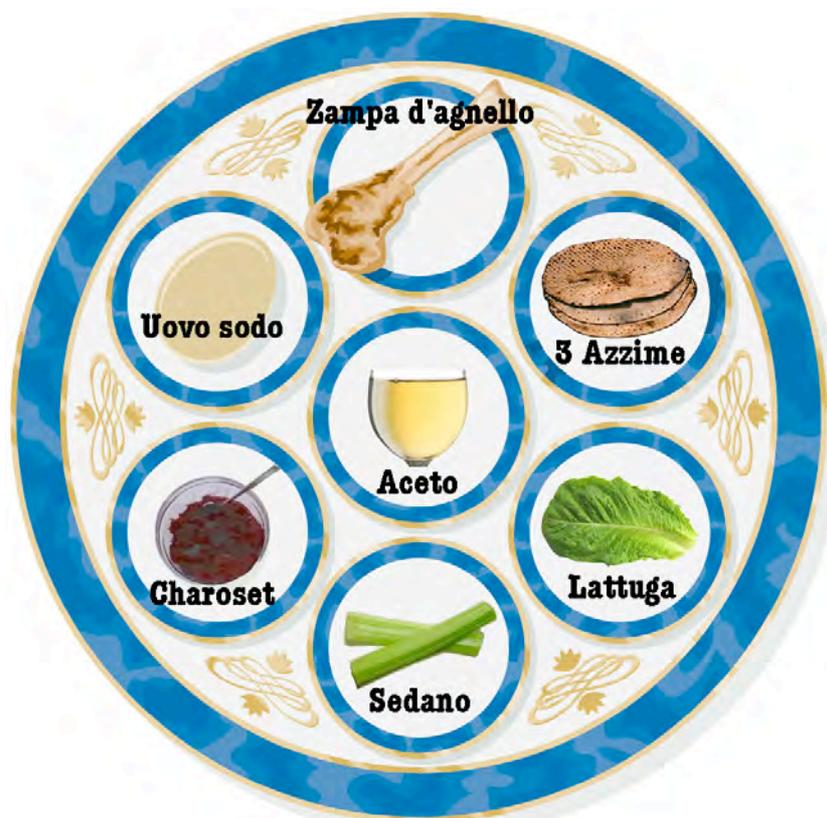
כָּל חָמֵץ דְּאִכָּא בְּרִשׁוֹתַי דְּלֹא חֲמַתִּיהּ וְדִלָּא בִיעֲרַתִּיהּ לְהוּי בְּטִיל וְחָשִׁיב
כְּעֶפְרָא דְאַרְעָא:

La mattina seguente, entro la quarta ora astronomica (circa le ore 10), si brucia il chametz trovato e lo si annulla nuovamente con la seguente formula:

כָּל חָמֵץ דְּאִכָּא בְּרִשׁוֹתַי דְּחֲמַתִּיהּ וְדִלָּא חֲמַתִּיהּ דְּבִיעֲרַתִּיהּ וְדִלָּא בִיעֲרַתִּיהּ
לְהוּי בְּטִיל וְחָשִׁיב כְּעֶפְרָא דְאַרְעָא:

Il piatto del seder

Sulla tavola apparecchiata si pone un vassoio contenente 3 azzime (Shimmurim) sovrapposte e coperte, una zampetta di agnello, un uovo sodo, del charoset (composta di frutta fresca e secca), coste di sedano, foglie di lattuga o altra erba amara ed un bicchiere di aceto o succo di limone o acqua salata.

Kaddesh (consacrazione della festa)**קִדְּשׁ**

Si riempie il primo bicchiere di vino e vi si recita il Qiddush.

Di venerdì sera (Shabbath) si recitano le parti tra parentesi tonde¹ e si comincia da qui:

יּוֹם הַשְּׁשַׁי וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיִּשְׁבֵּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֵךְ
אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ כִּי בּו שְׁבֵת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא
אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

Negli altri giorni si comincia da qui.

אֱלֹהֵי מוֹעֲדֵי יְיָ מְקַרְאֵי קִדְּשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם:

סְבָרֵי מְרַנְּנוּ: לְחַיִּים

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוּ מִכָּל עַם וְרוֹמַמְנוּ מִכָּל
לְשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וַתִּתֵּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (שְׁבִתוֹת לְמִנוּחָה וּ)
מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חֲגִים וְזִמְנִים לְשִׁשׁוֹן אֶת יוֹם (הַשְּׁבֵת הַזֶּה וְאֶת יוֹם) חַג
הַמִּצּוֹת הַזֶּה אֶת יוֹם טוֹב מְקַרְאֵי קִדְּשׁ הַזֶּה זְמַן חֲרוּתָנוּ [בְּאַהֲבָה] מְקַרְאֵי
קִדְּשׁ זִכָּר לִיצִיאַת מִצְרַיִם כִּי בָנוּ בְּחִרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים
(וְשְׁבִתוֹת) וּמוֹעֲדֵי קִדְּשָׁךְ (בְּאַהֲבָה וּבְרִצּוֹן) בְּשִׂמְחָה וּבְשִׁשׁוֹן הַנְּחֻלְתָּנוּ. בְּרוּךְ
אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ (הַשְּׁבֵת וּ) יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

Di sabato sera (Motzé Shabbath) si aggiunge quanto segue. La prima delle due berachot si dice su un lume con stoppini doppi intrecciati:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הַמְּבַדִּיל בֵּין קִדְּשׁ לְחוֹל. וּבֵין אוֹר לְחֹשֶׁךְ.
וּבֵין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים. וּבֵין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁשָּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קִדְּשַׁת שְׁבֵת
לְקִדְּשַׁת יוֹם טוֹב הַבְּדִלְתָּ. וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשִּׁשָּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה הַקִּדְּשָׁתָּ
וְהַבְּדִלְתָּ וְהַקִּדְּשָׁתָּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּקִדּוּשְׁתָּךְ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְּבַדִּיל בֵּין
קִדְּשׁ לְקִדְּשׁ:

Tutti gli altri giorni si prosegue qui:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְנוֹ הַזֶּה:

Si beve senza interruzioni il primo bicchiere di vino, o almeno la maggior parte del suo contenuto, adagiati sul fianco sinistro.

¹ Le parti indicate nel testo tra parentesi quadre sono cadute in disuso

Urchatz (lavare)

וְרַחֵץ

Si lavano le mani senza recitare alcuna benedizione. In segno di libertà si usa portare l'occorrente per lavare le mani al posto di ciascun commensale. In alcune famiglie solo il capo famiglia lava le mani.

Carpàs (sedano)

כַּרְפָּס

Tutti i commensali prendono un pezzo di sedano, lo intingono nell'aceto o nell'acqua salata o nel limone e lo mangiano dopo aver recitato la berachà:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה:

Iachatz (dividere)

יַחַץ

Il capo famiglia divide la seconda azzima, quella centrale, in due parti. La parte più piccola viene nuovamente messa tra le altre due; quella più grande viene avvolta in un tovagliolo o messa sotto la tovaglia per essere utilizzata più tardi, alla fine del pasto, come afikomen.

Maghid (narratore)

מַגִּיד

Si riempie il secondo bicchiere di vino, si scoprono le azzime, si tolgono l'uovo e la zampa di agnello dal vassoio e, sollevando questo, si inizia la lettura:

הָא לַחֲמַא עֲנִיא דִּי אֲכָלוּ אַבְהֵתְנָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם. כָּל-דְּכָפִין יִיתִי וַיְכוּל,
כָּל-דְּצָרִיךְ יִיתִי וַיִּפְסַח. הַשֵּׁתָא הָכָא, לְשָׁנָה הַבְּאָה בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל. הַשֵּׁתָא
הָכָא עֲבָדִי, לְשָׁנָה הַבְּאָה בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל בְּנֵי חוּרִין.

Si toglie il vassoio dalla tavola ed il più piccolo pone le seguenti domande:

מָה נִשְׁתַּנָּה הַלֵּילָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת, שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת [אִין] אָנוּ מְטַבְּלִין
אֲפִילוּ פְּעַם אַחַת, וְהַלֵּילָה הַזֶּה שְׁתֵּי פְּעָמִים. שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין
חֶמֶץ אוּ מִצָּה, וְהַלֵּילָה הַזֶּה כָּלוּ מִצָּה. שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׂאֵר
יִרְקוֹת, וְהַלֵּילָה הַזֶּה כָּלוּ מָרוֹר. שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְׁבֵין וּבֵין
מְסוּבֵין, וְהַלֵּילָה הַזֶּה כָּלָנוּ מְסוּבֵין:

Si rimette il vassoio sulla tavola con le azzime scoperte.

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם, וַיּוֹצִיאֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזִרוּעַ
נְטוּיָה וְאָלוּ לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אַבּוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, עָדִין אָנוּ
וּבְנֵינוּ וּבְנֵי בְנֵינוּ מִשְׁעֲבָדִים הָיִינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם, וְאֲפִילוּ כָּלָנוּ חֲכָמִים
כָּלָנוּ נְבוֹנִים כָּלָנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה, מִצָּוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם,
וְכָל הַמְרֻבָּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם הַרִיזָה מִשְׁבַּח:

מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה וְרַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי טַרְפוֹן שֶׁהָיוּ מְסַבִּין בְּבֵנֵי בְּרַק, וְהָיוּ מְסַפְּרִים בִּיצִיאַת מִצְרַיִם כָּל אוֹתוֹ הַלַּיְלָה עַד שֶׁבָּאוּ תַלְמִידֵיהֶם וְאָמְרוּ לָהֶם רַבּוֹתֵינוּ הִגִּיעַ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שַׁחֲרִית:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה, הֲרִי אֲנִי כֶּבֶן שֶׁבַעִים שָׁנָה וְלֹא זָכִיתִי שֶׁתֵּאָמַר יִצִּיאַת מִצְרַיִם בְּלִילוֹת, עַד שֶׁדָּרְשָׁה בֶּן זֹמָא, שֶׁנֶּאֱמַר לְמַעַן תִּזְכּוֹר אֶת יוֹם יִצִּיאַתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, יְמֵי חַיֶּיךָ הַיְמִיּוֹם, כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ הַלִּילוֹת, וְחַכְמִים אוֹמְרִים יְמֵי חַיֶּיךָ הָעוֹלָם הַזֶּה, כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ לְהֵבִיא לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ:

בְּרוּךְ הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא, בְּרוּךְ יִשְׂרָאֵל, בְּרוּךְ הוּא, כִּנְגֹד אַרְבָּעָה בָּנִים דְּבָרָה תּוֹרָה, אֶחָד חֲכָם, וְאֶחָד רָשָׁע, וְאֶחָד תָּם, וְאֶחָד שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ לְשַׁאֵל:

חֲכָם מָה הוּא אוֹמֵר, מָה הָעֵדוֹת וְהַחֲקִים וְהַמְּשַׁפְּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יי אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם, אִף אֶתָּה אֲמוֹר לוֹ כִּהְלָכוֹת הַפֶּסַח אֵין מִפְּטוּרִין אַחַר הַפֶּסַח, אֲפִיקוּמוֹ:

רָשָׁע מָה הוּא אוֹמֵר, מָה הָעֲבוּדָה הַזֹּאת לָכֶם, לָכֶם וְלֹא לוֹ, וְלִפִּי שֶׁהוּצִיא אֶת עַצְמוֹ מִן הַכָּלָל כִּפָּר בְּעַקֵּר, אִף אֶתָּה הַקְּהָה אֶת שְׁנָיו וְאֲמוֹר לוֹ, בְּעֵבוֹר זֶה עָשָׂה יי לִי בְּצִאתִי מִמִּצְרַיִם, לִי וְלֹא לוֹ, וְאֵלּוּ הָיָה שֵׁם לֹא הָיָה נִגְאָל:

תָּם מָה הוּא אוֹמֵר, מָה זֹאת, וְאֲמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד הוּצִיאָנוּ יי מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים:

וְשְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ לְשַׁאֵל אֶת פֶּתַח לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר, וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּעֵבוֹר זֶה עָשָׂה יי לִי בְּצִאתִי מִמִּצְרַיִם: יְכוֹל מֵרֵאשִׁי חֲדָשׁ, תִּלְמוּד לּוֹמֵר בַּיּוֹם הַהוּא, אֵי בַּיּוֹם הַהוּא יְכוֹל מִבְּעוֹד יוֹם, תִּלְמוּד לּוֹמֵר בְּעֵבוֹר זֶה, בְּעֵבוֹר זֶה לֹא אֲמַרְתִּי אֶלָּא בְּשַׁעַה שֶׁמָּצָה וּמְרוֹר מִנְּחִים לְפָנֶיךָ:

מִתְחַלְּלָה עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה הָיוּ אֲבוֹתֵינוּ, וְעַכְשָׁיו קָרַבְנוּ הַמָּקוֹם לְעֲבוּדָתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר, וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם כֹּה אָמַר יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, בְּעֵבֶר הַנְּהַר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם, תֵּרַח אָבִי אַבְרָהָם וְאַבִּי נַחֲוֹר, וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אַחֲרָיִם:

וְאֶקַּח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם מֵעֵבֶר הַנְּהַר וְאוֹלַךְ אוֹתוֹ בְּכָל אֶרֶץ כְּנָעַן, וְאַרְבָּה אֶת זֶרְעוֹ, וְאֶתְּנוּ לוֹ אֶת יֶצְחָק, וְאֶתְּנוּ לְיֶצְחָק אֶת יַעֲקֹב וְאֶת עֵשָׂו, וְאֶתְּנוּ לְעֵשָׂו אֶת הָר שֶׁעִיר לְרֵשֶׁת אוֹתוֹ, וַיַּעֲקֹב וּבְנָיו יָרְדוּ מִצְרַיִם:

בְּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְּטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל, בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְחַשֵּׁב אֶת
הַקֶּץ, לַעֲשׂוֹת כְּמָה שֶׁאָמַר לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים, שֶׁנֶּאֱמַר,
וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדַע תִּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעַבְדוּם וְעָנּוּ אֹתָם
אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה, וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּן אֲנֹכִי וְאַחֲרָי כֹּן יֵצְאוּ בְּרִכּוּשׁ
גָּדוֹל:

Si coprono le azzime e si alza il bicchiere del vino.

וְהִיא שְׁעֵמֶדָה לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ, שֶׁלֹּא אֶחָד בְּלִבָּד עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, אֲלֵא
שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם:

Si posa sul tavolo il bicchiere del vino.

צֹא וּלְמַד מֵהַ בְּקֶשׁ לְבֹן הָאֲרָמִי לַעֲשׂוֹת לַיַּעֲקֹב אָבִינוּ, שֶׁפָּרַעָה לֹא גָזַר אֲלֵא
עַל הַזְּכָרִים וְלְבֹן בְּקֶשׁ לַעֲקוֹר אֶת הַכֹּל שֶׁנֶּאֱמַר: אֲרָמִי אָבִי וַיֵּרֵד
מִצְרַיִמָּה וַיִּגְר שָׁם בְּמֵתֵי מֵעַט, וַיְהִי שֵׁם לְגוֹי גָּדוֹל עָצוּם וְרֹב:

וַיֵּרֵד מִצְרַיִמָּה אָנוּס עַל פִּי הַדְּבָר: וַיִּגְר שָׁם מִלְּמַד שֶׁלֹּא יֵרֵד לְהַשְׁתַּקֵּעַ אֲלֵא
לְגוֹר שָׁם, שֶׁנֶּאֱמַר, וַיֹּאמְרוּ אֵל פְּרַעָה לְגוֹר בְּאֶרֶץ בְּאֵנוּ כִּי אִין מַרְעָה לְצֹאן
אֲשֶׁר לַעֲבָדֶיךָ כִּי כָבֵד הָרַעַב בְּאֶרֶץ כְּנַעַן, וְעַתָּה יֵשְׁבוּ נָא עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ גִּשׁוֹן:

בְּמֵתֵי מֵעַט כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יֵרְדוּ אֲבוֹתֶיךָ מִצְרַיִמָּה וְעַתָּה
שָׁמַךְ יי אֱלֹהֶיךָ כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרֹב:

וַיְהִי שֵׁם לְגוֹי גָּדוֹל מִלְּמַד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְצִינִים שֵׁם לְגוֹי גָּדוֹל וְעָצוּם כְּמָה
שֶׁנֶּאֱמַר, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמֵאֵד מְאֹד וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ
אֹתָם:

וְרַב כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, רַבְּבָה כְּצֶמַח הַשָּׂדֶה נִתְּתִיךָ וַתִּרְבִּי וַתִּגְדְּלִי וַתְּבוֹאִי בַעֲדֵי
עַדִּים שָׂדִים נְכוֹנוֹ וּשְׁעָרֶךָ צֶמַח וְאֵת עָרוֹם וְעָרִיהָ:

וַיִּרְעוּ אֶתְנוּ הַמִּצְרִים וַיַּעֲנוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבוֹדָה קָשָׁה:

וַיִּרְעוּ אֶתְנוּ הַמִּצְרִים - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, הִבֵּה נִתְּחַכְמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי
תִּקְרָאנָה מִלְּחָמָה וְנוֹסֵף גַּם הוּא עַל שׁוֹנְאֵינוּ וְנִלְחַם בָּנוּ וְעָלָה מִן הָאָרֶץ:

וַיַּעֲנוּנוּ - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַיִּשְׁיִמוּ עָלֵינוּ שָׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עֲנוּתוֹ בְּסִבְלוֹתָם
וַיְבֹנוּ עָרֵי מִסְכָּנוֹת לְפָרַעָה אֶת פִּתָּם וְאֵת רַעְמִסָּס:

וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבוֹדָה קָשָׁה - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּפֶרֶךְ:

וּנְצַעֵק אֵל יְיָ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת קִלְנוּ וַיִּרְא אֶת עֲנִינוּ וְאֶת עֲמַלְנוּ
וְאֶת לַחְצָנוּ:

וּנְצַעֵק אֵל יְיָ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם
וַיָּמַת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֶּאֱנַחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֹדָה וַיִּזְעֲקוּ, וַתַּעַל שׁוֹעַתְם אֶל
הָאֱלֹהִים מִן הָעֲבֹדָה:

וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת קִלְנוּ - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נַאֲקַתְם וַיִּזְכֹּר
אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב:

וַיִּרְא אֶת עֲנִינוּ - זֶה פְּרִישׁוֹת דֶּרֶךְ אֶרֶץ, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיַּדַּע אֱלֹהִים:

וְאֶת עֲמַלְנוּ - אֵלּוּ הַבָּנִים, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, כָּל הַבֶּן הַיְאֹרָה תִּשְׁלִיכֶהוּ
וְכָל הַבֵּת תִּחְיוּן:

וְאֶת לַחְצָנוּ - זֶה הַדָּחַק, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וְגַם רָאִיתִי אֶת הַלַּחֲץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם
לוֹחֲצִים אוֹתָם:

וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם, בְּיַד חֲזָקָה, וּבְזֹרַע נְטוּיָה, וּבַמָּרָא גָדוֹל, וּבְאֵתוֹת,
וּבַמִּפְתִּיּוֹת:

וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם - לֹא עַל יְדֵי מְלָאָךְ, וְלֹא עַל יְדֵי שָׂרָף, וְלֹא עַל יְדֵי
שְׁלִיחַ, אֲלֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַבּוּדוֹ וּבְעֲצָמוֹ: שֶׁנֶּאֱמַר, וְעַבְרַתִּי בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה וְהִכִּיתִי כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה וּבְכָל
אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי יְיָ: וְעַבְרַתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲנִי וְלֹא מְלָאָךְ,
וְהִכִּיתִי כָּל בְּכוֹר, אֲנִי וְלֹא שָׂרָף, וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים, אֲנִי וְלֹא
שְׁלִיחַ, אֲנִי יְיָ, אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר:

בְּיַד חֲזָקָה - זֶה הַדָּבָר. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, הִנֵּה יָד יְיָ הַזֵּה בְּמִקְנֶךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה
בְּסוּסִים בַּחֲמֹרִים בְּגַמְלִים בְּבָקָר וּבְצֹאן דָּבָר כְּבֵד מְאֹד:

וּבְזֹרַע נְטוּיָה - זֶה הַחֶרֶב. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַחֲרַבּוּ שְׁלוֹפָה בְּיָדוֹ נְטוּיָה עַל
יְרוּשָׁלַיִם:

וּבַמָּרָא גָדוֹל - זֶה גְלוּי שְׂכִינָה. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, אוֹ הִנֵּסָה אֱלֹהִים לְבֵא לְקַחַת
לוֹ גוֹי מִקְרֵב גוֹי בְּמִסּוֹת בְּאֵתוֹת וּבַמִּלְחָמָה וּבְיַד חֲזָקָה וּבְזֹרַע
נְטוּיָה וּבַמִּוֹרָאִים גְּדֻלִים כִּכְל אֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם יְיָ אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ:

וּבִּאֲתוֹת - זֶה הַמָּטָה. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וְאֵת הַמָּטָה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ אֲשֶׁר
תַּעֲשֶׂה בּוֹ אֵת הָאֲתוֹת:

וּבְמוֹפְתִים - זֶה הַדָּם. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וְנִתְּתִי מוֹפְתִים בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, דָּם,
וְאֵשׁ, וְתַמְרוֹת עֵשׂוֹן: דָּבָר אַחֵר, בְּיַד חֲזָקָה - שְׁתִּים, וּבְזֶרַע נְטוּיָה - שְׁתִּים,
וּבְמֶרָא גָדוֹל - שְׁתִּים, וּבִאֲתוֹת - שְׁתִּים, וּבְמוֹפְתִים - שְׁתִּים:

אֵלוֹ עֶשֶׂר מִכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם. וְאֵלוֹ הֵן:

Si versa un po' di vino da un bicchiere per ogni piaga che colpì gli Egiziani, si versa una sola volta per Arbè e Choshech e si svuota il rimanente vino nel bicchiere per Makat bechorot.

דָּם	צְפַרְדֵּעַ	כֹּנִים	עָרוֹב	דָּבָר
שְׁחִין	בְּרַד	אֲרָבָה	חֲשָׁךְ	מִכַּת בְּכוֹרוֹת

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה נוֹתֵן בָּהֶם סַמָּנִים: דָּצ"ךְ עַד"ש בְּאֲח"ב:

רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמֵר מִנִּין אֶתְּהָ אוֹמֵר שְׁלָקוּ הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם עֶשֶׂר
מִכּוֹת, וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת. בְּמִצְרַיִם מָה הוּא אוֹמֵר, וַיֹּאמְרוּ
הַחֲרֻטְמִים אֵל פְּרַעֲהוּ אֲצַבֵּעַ אֱלֹהִים הִיא, וְעַל הַיָּם מָה הוּא אוֹמֵר, וַיֵּרָא
יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ בְּמִצְרַיִם וַיֵּרָאוּ הָעָם אֶת יְיָ וַיֹּאמְרוּ
בְּיַד וּבְמִשְׁחָה עֲבָדוּ:

כְּמָה לָקוּ בְּאֲצַבֵּעַ עֶשֶׂר מִכּוֹת, אָמור מַעֲתָה בְּמִצְרַיִם לָקוּ עֶשֶׂר מִכּוֹת, וְעַל
הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת:

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, מִנִּין שְׁכָל מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל
הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם הִיָּתָה שֶׁל אַרְבַּע מִכּוֹת. שֶׁנֶּאֱמַר, יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ
עֲבָרָה, וְצָרָה, וְצָרָה, מִשְׁלַחַת מְלֹאכֵי רָעִים. עֲבָרָה אַחַת, וְזַעַם שְׁתֵּים, וְצָרָה
שְׁלֹשׁ, מִשְׁלַחַת מְלֹאכֵי רָעִים אַרְבַּע, אָמור מַעֲתָה בְּמִצְרַיִם לָקוּ אַרְבַּעִים
מִכּוֹת, וְעַל הַיָּם לָקוּ מֵאֲתֵים מִכּוֹת:

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, מִנִּין שְׁכָל מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל
הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם הִיָּתָה שֶׁל חֲמֵשׁ מִכּוֹת. שֶׁנֶּאֱמַר, יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ,
עֲבָרָה, וְזַעַם, וְצָרָה, מִשְׁלַחַת מְלֹאכֵי רָעִים. חֲרוֹן אַפּוֹ אַחַת, עֲבָרָה שְׁתֵּים,
וְזַעַם שְׁלֹשׁ, וְצָרָה אַרְבַּע, מִשְׁלַחַת מְלֹאכֵי רָעִים חֲמֵשׁ, אָמור מַעֲתָה,
בְּמִצְרַיִם לָקוּ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת, וְעַל הַיָּם לָקוּ מֵאֲתֵים וְחֲמִשִּׁים מִכּוֹת:

כַּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לַמָּקוֹם עָלֵינוּ:

- דַּיִינוּ: אֱלוֹ הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם, וְלֹא עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים, וְלֹא עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם, וְלֹא הָרַג בְּכוֹרֵיהֶם.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ הָרַג בְּכוֹרֵיהֶם, וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ נָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם, וְלֹא קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם, וְלֹא הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחָרְבָהּ.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחָרְבָהּ, וְלֹא שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ, וְלֹא סָפַק צָרְכָנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ סָפַק צָרְכָנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה, וְלֹא הָאָכִילָנוּ אֶת הַמָּן.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ הָאָכִילָנוּ אֶת הַמָּן, וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַשֶּׁבֶת.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ נָתַן לָנוּ אֶת הַשֶּׁבֶת, וְלֹא קָרְבָנוּ לְפָנֵי הַר סִינַי.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ קָרְבָנוּ לְפָנֵי הַר סִינַי, וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, וְלֹא הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא בָּנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה טוֹבָה כְּפוֹלָה וּמְכַפֶּלֶת לַמָּקוֹם עָלֵינוּ, שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם, עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים, עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם, הָרַג בְּכוֹרֵיהֶם, נָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם, קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם, הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחָרְבָהּ, שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ, סָפַק צָרְכָנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה, הָאָכִילָנוּ אֶת הַמָּן, נָתַן לָנוּ אֶת הַשֶּׁבֶת, קָרְבָנוּ לְפָנֵי הַר סִינַי, נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבָנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה לְכַפֵּר עַל כָּל עוֹנוֹתֵינוּ:

רַבֵּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר כָּל מִי שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלוֹשָׁה דְבָרִים אֱלוֹ בְּפֶסַח לֹא

יֵצֵא יְדֵי חוֹבְתוֹ וְאֱלוֹ הוּ **פֶּסַח מַצָּה וּמָרֹר**

[Rabban Gamliel soleva dire: non adempie al proprio dovere di Pesach chi non pronuncia queste tre parole: Pesach, Matzà e Maror.]

פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים בְּזִמְנוֹ שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ קִים עַל שׁוֹם מָה? עַל שׁוֹם שֶׁפֶּסַח הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל בְּתֵי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמַר: וְאָמַרְתֶּם זִבַּח פֶּסַח הוּא לִי אֲשֶׁר פֶּסַח עַל בְּתֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנִגְפוֹ אֶת מִצְרַיִם וְאֶת בְּתֵינוּ הִצִּיל וַיִּקַּד הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲוּ:

[L'agnello che i nostri padri mangiavano al tempo del Santuario, perché lo mangiavano? perché il Santo, Benedetto Egli sia, passò oltre le case dei nostri padri in Egitto come è detto (Es XII,27): "Voi direte: -è questo il sacrificio pasquale (Pesach) in onore del S. che passò oltre (pasach) le case dei figli di Israele allorquando colpì a morte gli egiziani e salvò le nostre dimore- e il popolo si inchinò e si prostrò".]

Si prende in mano l'azzima dicendo:

מִצָּה זֹאת שֶׁאֲנִי אוֹכְלִים עַל שׁוֹם מָה? עַל שׁוֹם שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצֶקֶם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ לְהַחְמִיץ עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְגֵאֲלָם מִיַּד שֶׁנֶּאֱמַר: וַיֹּאפֹּנוּ אֶת הַבֶּצֶק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עִגְתַּי מִצוֹת כִּי לֹא חִמֵּץ כִּי גֵרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהַתְמַהֵמָה וְגַם צָדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם:

[Quest'azzima che noi mangiamo, perché la mangiamo? Perché la pasta dei nostri padri non ebbe tempo di lievitare poiché il Re dei re, il Santo, benedetto Egli sia, si manifestò loro e li liberò subito, come è detto (Es XII,39): "Fecero cuocere la pasta che avevano portato via dall'Egitto facendone focacce azzime, non essendo lievitata in quanto erano stati cacciati in fretta dall'Egitto e non avevano potuto attendere che lievitate né d'altra parte possedevano altra scorta di provviste".]

Si prende in mano l'erba amara dicendo:

מָרוֹר זֹאת שֶׁאֲנִי אוֹכְלִים עַל שׁוֹם מָה? עַל שׁוֹם שֶׁמָּרוּ הַמִּצְרַיִם אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמַר: וַיִּמָּרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעִבְדָּה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבָנִים וּבְכָל עִבְדָּה בִּשְׂדֵה אֶת כָּל עִבְדָּתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרוֹךְ:

[Quest'erba amara che noi mangiamo, perché la mangiamo? Perché gli egiziani amareggiarono la vita dei nostri padri in Egitto come è detto (Es I,14): "Amareggiarono la loro vita con duri lavori di creta e mattoni e tutti i lavori di campagna ed ogni altro genere di lavoro con durezza".]

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר תִּיב אָדָם לְהִרְאוֹת אֶת עֲצֻמוֹ כְּאִילוֹ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמַר: וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּעִבּוֹר זֶה עָשָׂה יְיָ לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם שֶׁלֹּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ בִּלְבַד גָּאֵל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲלֵא אִף אוֹתָנוּ גָּאֵל עִמָּהֶם שֶׁנֶּאֱמַר: וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן הָבִיא אֶתָנוּ לְתֵת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבוֹתֵינוּ:

Si alza il bicchiere del vino e si dice:

לְפִיכֶךָ אֲנַחְנוּ תִיבִים לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבַּח לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדִּיר וּלְקַדֵּשׁ
[וּלְקַלֵּס] לְמִי שֶׁעָשָׂה לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ אֶת כָּל הַנְּסִים הָאֵלוּ הוֹצִיאָנוּ מֵעֲבָדוֹת
לְחָרוֹת וּמִשְׁעָבוֹד לְגֵאוּלָּה וּמִיָּגוֹן לְשִׁמְחָה וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר
גָּדוֹל וְנֹאמַר לְפָנָיו הַלְלוּיָהּ:

Si posa sul tavolo il bicchiere del vino.

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יי. הַלְלוּ אֶת שֵׁם יי: יְהִי שֵׁם יי מְבוֹרָךְ. מַעֲתָה וְעַד
עוֹלָם: מִמְזֹרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ. מְהַלֵּל שֵׁם יי: רֵם עַל כָּל גּוֹיִם יי. עַל הַשָּׁמַיִם
כְּבוֹדוֹ: מִי כִּי אֱלֹהֵינוּ הַמְּגַבִּיחַ לְשִׁבְתָּ: הַמְּשַׁפִּילֵי לְרָאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:
מְקִימֵי מַעֲפָר דָּל. מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן: לְהוֹשִׁיבֵי עִם נְדִיבִים. עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ:
מוֹשִׁיבֵי עֵקֶרֶת הַבַּיִת. אִם הַבְּנִים שִׁמְחָה. הַלְלוּיָהּ:

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. בַּיַּת יַעֲקֹב מֵעַם לַעֲזִ: הֵיטָה יְהוָה לְקַדְּשׁוּ יִשְׂרָאֵל
מִמְשֻׁלוֹתָיו: הַיִּם רָאָה וַיִּנְסֵהוּ הַיָּרְדֵן יֹסֵב לְאַחֹר: הַהָרִים רָקְדוּ כְּאֵלִים. גְּבַעוֹת
כְּבָנֵי צֹאן: מַה לָּךְ הַיִּם כִּי תִנוֹס. הַיָּרְדֵן תִּסָּב לְאַחֹר: הַהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵלִים.
גְּבַעוֹת כְּבָנֵי צֹאן: מִלְּפָנֵי אָדוֹן חוֹלֵי אָרֶץ. מִלְּפָנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: הַהֶפְכִי הַצּוֹר
אֲגַם מַיִם. חֲלַמֵּשׁ לְמַעֲיָנוּ מַיִם:

Si alza il bicchiere del vino e si dice:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר גָּאֵלָנוּ וְגָאֵל אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם
וְהִגִּיעָנוּ הַלִּילָה הַזֶּה לֶאֱכֹל בּוֹ מִצָּה וּמְרוֹר כִּן יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
הִגִּיעָנוּ לְמוֹעֲדִים וְלוֹרְגָלִים אַחֲרֵים הַבָּאִים לְקַרְאֲתָנוּ לְשָׁלוֹם שְׂמֵחִים בְּבִנְיָן
עֵירֶךְ וְשָׁשִׁים בְּעַבְדוֹתֶךָ וְנֹאכַל שֵׁם מִן הַזְּבָחִים וּמִן הַפְּסָחִים אֲשֶׁר יִגִיעַ דָּמָם
עַל קִיר מִזְבִּיחֶךָ לְרַצּוֹן וְנוֹדָה לָּךְ שִׁיר חֲדָשׁ עַל גְּאֻלְתָּנוּ וְעַל פְּדוּתֵנוּ נִפְשָׁנוּ. בְּרוּךְ
אַתָּה יי גָּאֵל יִשְׂרָאֵל:

Si beve il secondo bicchiere di vino.

Rohzàh

רְחֻצָּה

Tutti i commensali si lavano le mani dicendo questa benedizione:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת
יָדַיִם:

E' proibita qualsiasi interruzione, verbale o di altro genere, dopo essersi lavati le mani e prima di aver mangiato l'azzima.

Mozzi mazzà**מוציא מצה**

Il capo famiglia prende l'azzima superiore e quella di mezzo, che era stata già divisa, e dice sulla prima la seguente benedizione:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמוֹצִיא לַחֵם מִן הָאָרֶץ:

e sulla seconda:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מַצָּה:

porge quindi un pezzo di ciascuna delle due ai commensali che le mangiano insieme, adagiati sul fianco sinistro. Secondo la maggior parte degli usi non si intinge l'azzima nel sale.

Maròr**מרור**

Si intinge un po' di erba amara nel charoset e mangiandola si dice:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מַרֹּר:

Korech**פורך**

Si distribuisce poi ai commensali un pezzo della terza azzima, avvolta in erba amara ed intinta nel charoset e prima di mangiarla si dice:

זָכַר לְמִקְדָּשׁ כְּהִלָּל הַזִּקְנוֹ שֶׁהָיָה כּוֹרְכוֹ וְאוֹכְלוֹ בְּבֵת אַחַת לְקַיִם מֵה שְׁנֵאִמֵּר:
עַל מִצְוֹת וּמְרוֹרִים יֵאָכְלוּ:

[In memoria del Santuario, come faceva Hillel il vecchio che avvolgeva e mangiava tutto insieme per osservare alla lettera la prescrizione del testo (Es. XII,8): "Con azzime ed erbe amare lo mangeranno (l'agnello pasquale)"]

Shulchan orech**שלחן עורך**

Si cena con gioia.

Alcuni usano mangiare le pietanze di carne adagiandosi sul fianco sinistro. Non bisogna prolungare troppo la cena perché si deve mangiare l'afikomen prima delle metà della notte.

Tzafun**צפון**

Terminato il pasto, ciascuno mangia un pezzo della mezza azzima, già serbata come Afikomen, in memoria dell'agnello pasquale dopo il quale era proibito mangiare altro cibo fino al giorno seguente e, prima di mangiarla, recita la formula:

זָכֹר לְקִרְבֵּן פֶּסַח הַנֶּאֱכָל עַל הַשֶּׁבַע:

[In memoria del sacrificio pasquale che si mangiava quando si era sazi.]

Barèch**ברך**

Ci si lavano le mani senza dire benedizione, si riempie il terzo bicchiere di vino e si recita la benedizione del pasto.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. בְּשׁוֹב יְיָ אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחֻלְמִים: אֲזִי יִמְלֵא שְׂחֵק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה. אֲזִי יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל יְיָ לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי: הַגְּדִיל יְיָ לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הָיִינוּ שְׂמֵחִים: שׁוֹבָה יְיָ אֶת שְׁבִיתָנוּ כְּאַפִּיקִים בְּנֶגֶב: הַזְרְעִים בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ: הַלֹּחַד יִלַּךְ וּבִכָּה נִשְׂא מֶשֶׁךְ הַזֶּרַע בָּא יִבֵּא בְרִנָּה. נִשְׂא אֶלְמָתָיו:

תְּהִלָּתְךָ יְיָ יִדְבֵּר פִּי וַיְבָרֶךְ כָּל בֶּשֶׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וְאַנְחֵנוּ נְבָרֶךְ יְיָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ: הוֹדוּ לְיְיָ כִּי טוֹב. כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד: מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת יְיָ יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ:

Se ci sono più di 3 persone a tavola si inizia con:

רְבוּתֵי נְבָרֶךְ:

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבָרֶךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

בְּרִשׁוֹת מְרִנָּה וְרִבְּנוּ וְרְבוּתֵי נְבָרֶךְ (אֱלֹהֵינוּ) שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ:

בְּרוּךְ (אֱלֹהֵינוּ) שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבִטְוֹבוֹ הַגְּדוֹל חֵיִינוּ: בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ:

fin qui.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הֲזֵן אֶת הָעוֹלָם כְּלוֹ. בְּטוֹבוֹ בְּחוֹן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים. הוּא נוֹתֵן לָחֶם לְכָל בֶּשֶׂר. כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד. וּבִטְוֹבוֹ הַגְּדוֹל תְּמִיד לֹא חָסַר לָנוּ וְאֵל יַחֲסֵר לָנוּ מִזֶּן לְעוֹלָם וָעֶד. בְּעֵבוֹר שְׁמוֹ הַגְּדוֹל. כִּי הוּא אֵל זֶן וּמִפְרָנֶס לְכָל וּמִטִּיב לְכָל וּמְכִין מִזֶּן לְכָל בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הֲזֵן אֶת הַכֹּל:

נוֹדָה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ. עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ לְאַבוֹתֵינוּ אֶרֶץ חֶמְדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה. וְעַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עַבְדִּים. וְעַל בְּרִיתְךָ

שְׁחַתְמַתְּ בְּבִשְׂרֵנוּ. וְעַל תּוֹרַתְךָ שְׁלַמְדַתָּנוּ. וְעַל חֻקֶיךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ. וְעַל חַיִּים
 חֵן וְחֶסֶד שֶׁחֻנַּנְתָּנוּ. וְעַל אֲכִילַת מַזֶּן שֶׁאַתָּה זֶן וּמִפְרֵנֶס אוֹתָנוּ תָּמִיד. בְּכָל
 יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה:

וְעַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אָנוּ מוֹדִים לְךָ וּמְבָרְכִים אוֹתְךָ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָל חַי
 תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: כִּפְתוּב. וְאַכְלַת וּשְׁבַעְתָּ וּבְרַכְתָּ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ
 הַטְּבָה אֲשֶׁר נָתַתָּ לְךָ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ. עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמָּזוֹן:

רַחֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ. וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ.
 וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחְךָ. וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו:
 אֱלֹהֵינוּ. אָבִינוּ. רַעְנוּ זִוְנָנוּ פְּרִנְסָנוּ וְכִלְכַּלְנוּ וְהַרְוִיחְנוּ. וְהַרוּחַ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 מִהָרָה מְכַל צָרוֹתֵינוּ. וְנָא אֵל תִּצְרִיכֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לֹא לִיְדֵי מִתְנַת בֶּשֶׁר וְדָם
 וְלֹא לִיְדֵי הַלְוָאָתָם. כִּי אִם לִיְדֶךָ הַמְּלָאָה. הַפְּתוּחָה. הַקְּדוּשָׁה וְהַרְחֲבָה.
 שְׁלֹא נָבוֹשׁ וְלֹא נִכְלָם לְעוֹלָם וָעֶד:

Di Shabbath si aggiunge:

רַצָּה וְהַחְלִיצָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וּבְמִצְוֹת יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַשַּׁבָּת הַגָּדוֹל
 וְהַקְּדוֹשׁ הַזֶּה כִּי יוֹם זֶה גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ הוּא לְפָנֶיךָ לְשִׁבּוֹת בּוֹ וְלָנוּחַ בּוֹ בְּאַהֲבָה
 כְּמִצְוֹת רְצוֹנְךָ וּבְרָצוֹנְךָ הַנִּיחַ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁלֹּא תְהִי צָרָה וַיְגוֹן וְאַנְחָה
 בְּיוֹם מְנוּחָתָנוּ וְהָרָאוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּנִחְמַת צִיּוֹן עִירְךָ וּבְבִנְיֵן יְרוּשָׁלַיִם עִיר
 קְדֻשָּׁךָ כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הַיְשׁוּעוֹת וּבַעַל הַנְּחֻמוֹת:

fin qui.

אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וַיְבֹא וַיְגִיעַ וַיִּרְאֶה וַיִּרְצָה וַיִּשְׁמַע וַיִּפְקֵד וַיִּזְכֹּר
 זְכוֹרָנוּ וּפְקוּדוֹנָנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדְּךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם
 עִיר קְדֻשָּׁךָ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לְפִלִיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וְלַחֶסֶד
 וְלִרְחֻמִּים לְחַיִּים (טוֹבִים) וְלִשְׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה: זְכָרְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 בּוֹ לְטוֹבָה וּפְקֻדָּנוּ בּוֹ לְבִרְכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים. וּבְדַבַּר יְשׁוּעָה
 וְרַחֲמִים חוּס וְחַנּוּן וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן
 וְרַחוּם אַתָּה:

וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקְּדוֹשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ. בּוֹנֵה בְּרַחֲמֵי
 יְרוּשָׁלַיִם. אָמוֹ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הָאֵל. אָבִינוּ. מַלְכָּנוּ. אֲדִירָנוּ. בּוֹרְאוֹנוּ.
 גּוֹאֲלָנוּ. יוֹצֵרָנוּ. קְדוֹשְׁנוּ קְדוֹשׁ יַעֲקֹב. רוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל. הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב
 וְהַמְּטִיב לְכָל. שֶׁבְּכָל יוֹם וַיּוֹם הוּא הַטִּיב הוּא מְטִיב הוּא יִטִּיב לָנוּ. הוּא
 גַּמְלָנוּ הוּא גּוֹמְלָנוּ הוּא יְגַמְלָנוּ לְעַד לְחֵן וְלַחֶסֶד וְלִרְחֻמִּים וְלָרוּחַ. הַצֵּלָה

וְהִצְלַחְהָ. בְּרָכָה וַיְשׁוּעָה. נְחֻמָּה. פְּרִנְסָה וְכִלְכָּלָהּ. וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם
וְכָל טוֹב. וּמְכַל טוֹב לְעוֹלָם אֵל יַחְסְרֵנוּ:

הַרְחַמְנוּ הוּא יִמְלֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: הַרְחַמְנוּ הוּא יִתְבַּרַךְ בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ:
הַרְחַמְנוּ הוּא יִשְׁתַּבַּח לְדוֹר דּוֹרִים. וַיִּתְפָּאֵר בְּנוֹ לְעֵד וּלְנֶצַח נְצָחִים. וַיִּתְהַדָּר
בְּנוֹ לְעֵד וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים: הַרְחַמְנוּ הוּא יִפְרִנְסֵנוּ בְּכַבּוֹד: הַרְחַמְנוּ הוּא יִשְׁבֹּר
עָלֵנוּ וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ: הַרְחַמְנוּ הוּא יִשְׁלַח לָנוּ בְּרָכָה מְרֵבָה
בְּבֵית הַזֶּה וְעַל שְׁלַחַן זֶה שְׂאֵכְלֵנוּ עָלֵינוּ: הַרְחַמְנוּ הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ
הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב וַיִּבְשֹׁר לָנוּ בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנְחֻמוֹת:

הַרְחַמְנוּ הוּא יְבָרַךְ אֶת מְדִינַת יִשְׂרָאֵל רְאִשִׁית צְמִיחַת גְּאוּלְתָּנוּ: הַרְחַמְנוּ
הוּא יְבָרַךְ חֵילֵי צְבָא הַהֲגָנָה לְיִשְׂרָאֵל הָעוֹמְדִים עַל מִישְׁמֵר גְּבוּל אֲרָצֵנוּ:
הַרְחַמְנוּ הוּא יְבָרַךְ אֶת (אָבִי מוֹרִי) בְּעַל הַבַּיִת הַזֶּה וְאֶת (אִמִּי מוֹרְתִי) בְּעַלְת
הַבַּיִת הַזֶּה. אוֹתָם וְאֶת בֵּיתָם וְאֶת זֶרְעָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם וְאֶת כָּל
הַמְּסֻבִּין בָּאוּ, אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָנוּ, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם
יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, בְּכָל. מְכָל. כָּל. כֵּן יְבָרַךְ אוֹתָנוּ כְּלָנוּ יַחַד בְּבִרְכָה שְׁלֵמָה.
וְנֹאמֵר אָמֵן:

בְּמָרוֹם יִלְמְדוּ עָלֵינוּ וְעָלֵינוּ זְכוֹת שֶׁתְּהֵא לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם. וְנִשְׂא בְּרָכָה
מֵאֵת יְיָ. וַיִּצְדָּקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. וְנִמְצָא חוֹן וְשִׁכְל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם:

Di Shabbath si aggiunge:

הַרְחַמְנוּ הוּא יִנְחִילֵנוּ יוֹם שֶׁכָּלוּ שַׁבַּת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

fin qui.

הַרְחַמְנוּ הוּא יִנְחִילֵנוּ יוֹם שֶׁכָּלוּ טוֹב. הַרְחַמְנוּ הוּא יִזְכֵּנוּ לִימּוֹת הַמָּשִׁיחַ
וְלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: מְגִדוֹל יְשׁוּעוֹת מְלָכוֹ וְעֵשָׂה חֶסֶד לְמִשְׁיָחוֹ לְדוֹד וּלְזָרְעוֹ
עַד עוֹלָם: עֵשָׂה שָׁלוֹם בְּמָרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל
וְאִמְרוּ אָמֵן:

יִרְאוּ אֶת יְיָ קְדוֹשָׁיו כִּי אֵין מְחֻסּוֹר לִירְאָיו: כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעְבוּ וְדוֹרְשֵׁי יְיָ לֹא
יִחְסְרוּ כָּל טוֹב: הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסְדוֹ: פּוֹתַח אֶת יָדָךְ וּמִשְׁבִּיעַ
לְכָל חַי רָצוֹן: בְּרוּךְ הַגֹּבֵר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּיְיָ וְהָיָה יְיָ מִבְּטָחוֹ: נַעַר הָיִיתִי גַם
זָקֵנְתִי וְלֹא רָאִיתִי צְדִיק נֶעְזֵב וְזָרְעוֹ מִבְּקֶשׁ לֶחֶם: יְיָ עֲזֵר לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרַךְ אֶת
עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

Si alza il bicchiere del vino e si dice:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן:

Si beve il terzo bicchiere di vino.

Izkor**יְזְכֹר**

In questa notte di veglia, eleviamo il nostro pensiero, con timore e commozione, ai 6 milioni dei nostri fratelli che si trovavano in esilio in Europa e perirono per mano di un oppressore tiranno che fu funesto al nostro popolo sette volte più del faraone.

Queste erano le istruzioni del malvagio a coloro che eseguivano i suoi ordini: "Andate e distruggiamoli, sì che essi non possano più essere una nazione ed il nome di Israele non abbia più ad essere ricordato". E quelli, con gas velenosi e con abbruciamenti nei forni, sterminarono gli innocenti ed i puri, uomini, donne e bambini, ma noi qui non vogliamo dilungarci a narrare la crudeltà delle loro azioni per non rischiare di mancare di rispetto all'immagine dell'Eterno secondo la quale fu creato l'uomo.

Furono i superstiti del nostro popolo, nei ghetti e nei campi di annientamento, che si immolarono per la santità del nome. Molti di essi si trasformarono in eroi e contrastarono i malvagi cercando di vender cara la pelle. Fu nella prima sera di Pesach che i coraggiosi del ghetto di Varsavia, guidati da Mordechaj Anielewicz, si levarono e combatterono, puri contro gli impuri, come Giuda Maccabeo fece ai suoi tempi.

Coloro che si erano amati ed avevano trascorso insieme la vita non vollero dividersi nell'ora della morte e, pur non salvando se stessi, salvarono l'onore di Israele.

In ricordo dei martiri, è consuetudine commemorare il sacrificio dei nostri fratelli con un inno e cantare:

Ani maamin

beemunà shelemà

beviat aMashiach

veaf al pi sheitmamea

im col zé achakè lo

bechol yom sheiivò

אָנִי מְאָמִין

בְּאִמוּנָה שְׁלֵמָה

בְּבִיאַת הַמָּשִׁיחַ

וְאֵף עַל פִּי שְׂתִמְחָמָה

עִם כָּל זֶה אַחַךְ לּוֹ

בְּכָל יוֹם שְׂיָבוֹא

[Io credo con fede incrollabile nella venuta del Messia ed anche se dovesse tardare io continuerò ad aspettarlo ogni giorno a venire]

Hallel

הלל

Si riempie il quarto bicchiere di vino, si apre la porta e si recitano i seguenti versetti:

שִׁפְךָ חֲמַתְךָ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יִדְעוּךָ וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרְאוּ:
כִּי אָכַל אֶת יַעֲקֹב וְאֶת נְוֹהוּ הַשָּׁמוּ:

לֹא לָנוּ יְיָ לֹא לָנוּ. כִּי לְשִׁמְךָ תָּנוּ כְּבוֹד. עַל חֲסִדְךָ עַל אֲמַתְךָ: לָמָּה יֹאמְרוּ
הַגּוֹיִם. אֵיךְ נָא אֱלֹהֵיהֶם: וְאֵלֵהֵינוּ בְּשָׁמַיִם. כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ עָשָׂה: עֲצָבֵיהֶם
כִּסּוּף וְזָהָב. מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ. עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ:
אֲזַנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ. אֶף לָהֶם וְלֹא יִרְיחוּ: יְדֵיהֶם וְלֹא יִמְשֹׁוּ. רַגְלֵיהֶם
וְלֹא יִהְלְכוּ. לֹא יִהְיוּ בְּגֵרוֹנָם: כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשִׂיהֶם. כֹּל אֲשֶׁר בִּטַח בָּהֶם:
יִשְׂרָאֵל בִּטַח בְּיְיָ. עֲזָרָם וּמִגְנָם הוּא: בֵּית אֱהָרֹן בִּטְחוּ בְיְיָ. עֲזָרָם וּמִגְנָם הוּא:
יִרְאֵי יְיָ בִּטְחוּ בְיְיָ. עֲזָרָם וּמִגְנָם הוּא:

יְיָ זָכְרָנוּ יְבָרַךְ. יְבָרַךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל. יְבָרַךְ אֶת בֵּית אֱהָרֹן: יְבָרַךְ יִרְאֵי יְיָ.
הַקְּטַנִּים עִם הַגְּדֹלִים: יִסֹּף יְיָ עֲלֵיכֶם. עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם: בְּרוּכִים אַתֶּם לְיְיָ.
עָשָׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לְיְיָ. וְהָאָרֶץ נָתַן לַבְּנֵי אָדָם: לֹא הַמֵּתִים
יִהְלְלוּ יְהוָה. וְלֹא כָּל יוֹרְדֵי דוֹמָה: וְאֲנַחְנוּ נִבְרַךְ יְהוָה. מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. הַלְלוּ יְהוָה:

אֲהַבְתִּי כִּי יִשְׁמַע יְיָ אֶת קוֹלֵי תַחֲנוּנַי: כִּי הִטָּה אֲזַנּוֹ לִי. וּבִימֵי אֶקְרָא:
אֶפְפוּנֵי חֲבֵלֵי מוֹת. וּמִצָּרֵי שְׂאוֹל מִצְאוּנֵי. צָרָה וַיִּגּוֹן אִמְצָא: וּבִשְׁם יְיָ אֶקְרָא.
אָנָּה יְיָ מַלְטָה נַפְשִׁי: חַנוּן יְיָ וְצַדִּיק. וְאֵלֵהֵינוּ מְרוּחַם: שִׁמְרֵ פְתָאִים יְיָ. דַּלּוֹתַי
וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: שׁוּבֵי נַפְשִׁי לְמִנוּחַיְכִי. כִּי יְיָ גָמַל עָלַיְכִי: כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמוֹת.
אֶת עֵינַי מִן דַּמְעָה. אֶת רַגְלֵי מִדְּחִי: אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְיָ. בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים:
הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר. אֲנִי עֲנִיתִי מֵאֵד: אֲנִי אִמַּרְתִּי בְחָפְזִי. כֹּל הָאָדָם כֶּזֶב:

מָה אָשִׁיב לְיְיָ. כָּל תַּגְּמוֹלוֹהֵי עָלַי: כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׂא. וּבִשְׁם יְיָ אֶקְרָא:
נִדְרֵי לְיְיָ אֲשַׁלֵּם. נִגְדָה נָא לְכֹל עַמּוֹ: יִקָּר בְּעֵינַי יְיָ. הַמּוֹתָה לַחֲסִידָיו: אָנָּה יְיָ
כִּי אֲנִי עֹבֵדְךָ. אֲנִי עֹבֵדְךָ בּוֹן אֲמַתְךָ פִּתְחַת לְמוֹסְרֵי: לְךָ אֲזַבַּח זֶבַח תּוֹדָה.
וּבִשְׁם יְיָ אֶקְרָא: נִדְרֵי לְיְיָ אֲשַׁלֵּם. נִגְדָה נָא לְכֹל עַמּוֹ: בְּחִצְרוֹת בֵּית יְיָ.
בְּתוֹכְכִי יְרוֹשָׁלַיִם. הַלְלוּ יְהוָה:

הִלְלוּ אֶת יי כָּל גּוֹיִם. שִׁבְחוּהוּ כָּל הָאֲמִיּוֹת: כִּי גָבַר עָלֵינוּ חֲסֵדוֹ. וְאָמַת יי
לְעוֹלָם. הִלְלוּיָהּ:

הודו ליי כי טוב.	כי לעולם חסדו:
יאמר נא ישראל.	כי לעולם חסדו:
יאמרו נא בית אהרן.	כי לעולם חסדו:
יאמרו נא יראי יי.	כי לעולם חסדו:

מִן הַמִּצָּר קָרָאתִי יְהוָה. עֲנֵנִי בַמֶּרְחֹב יְהוָה: יי לִי לֹא אֵינִי. מִה יַעֲשֶׂה לִי אֲדָם:
יי לִי בְעוֹזְרֵי. וְאֲנִי אֶרְאֶה בְשִׁנְאֵי: טוֹב לְחַסוֹת בַּיַּי. מִבְּטַח בְּאֲדָם: טוֹב
לְחַסוֹת בַּיַּי. מִבְּטַח בַּנְּדִיבִים: כָּל גּוֹיִם סָבְבוּנִי. בְּשֵׁם יי כִּי אֲמִילֵם: סָבְבוּנִי גַם
סָבְבוּנִי. בְּשֵׁם יי כִּי אֲמִילֵם: סָבְבוּנִי כַדְבוּרִים. דַּעְכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים. בְּשֵׁם יי כִּי
אֲמִילֵם: דָּחָה דְחִיתַנִּי לְנַפְל. וַיִּי עֲזָרְנִי: עֲזֵי וְזִמְרַת יְהוָה. וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה: קוֹל
רְנָה וִישׁוּעָה בְּאֶהְלֵי צְדִיקִים. יָמִין יי עֲשֶׂה חֵיל: יָמִין יי רֹמְמָה. יָמִין יי עֲשֶׂה
חֵיל: לֹא אָמוֹת כִּי אַחִיָּה. וְאֶסְפֹּר מַעֲשֵׂי יְהוָה: יִסּוּר יִסְרְנֵי יְהוָה. וְלִמּוֹת לֹא נִתְּנֵנִי:
פְתַחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָק. אָבֵא בָם אוֹדָה יְהוָה: זֶה הַשַּׁעַר לַיַּי. צְדִיקִים יָבֹאוּ בּוֹ:

אוֹדֶךָ כִּי עֲנִיתַנִּי. וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה אֲדָם: אָבֵן מֵאֲסוּ הַבּוֹנִים. הִיְתָה לְרֹאשׁ
פְּנֵה אֲבוֹ: מֵאֵת יי הִיְתָה זֹאת. הִיא נִפְלְאֹת בְּעֵינֵינוּ מֵאֵת: זֶה הַיּוֹם עֲשֶׂה יי.
נְגִילָה וְנִשְׁמְחָה בּוֹ זֶה:

אָנָּה יי הוֹשִׁיעָה נָא:	אָנָּה יי הוֹשִׁיעָה נָא:
אָנָּה יי הַצְּלִיחָה נָא:	אָנָּה יי הַצְּלִיחָה נָא:

בְּרוּךְ הֵבֵא בְשֵׁם יי. בְּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יי בְּרוּךְ: אֵל יי וַיֵּאָר לָנוּ. אֲסֵרוּ חַג
בְּעִבּוֹתַיִם. עַד קֶרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ אֵל: אֵלֵי אֶתָּה וְאוֹדֶךָ. אֱלֹהֵי אֲרוֹמְמֶךָ אֵלֵי: הוֹדוּ
לַיַּי כִּי טוֹב. כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ הַחַד:

הודו ליי כי טוב	כי לעולם חסדו:
הודו לאלהי האלהים	כי לעולם חסדו:
הודו לאדני האדנים	כי לעולם חסדו:
לעשה נפלאות גדלות לבדו	כי לעולם חסדו:
לעשה השמים בתבונה	כי לעולם חסדו:
לרוקע הארץ על המים	כי לעולם חסדו:

כי לעולם חסדו:	לעשה אורים גדלים
כי לעולם חסדו:	את השמש לממשלת ביום
כי לעולם חסדו:	את הירח וכוכבים לממשלות בלילה
כי לעולם חסדו:	למכה מצרים בבכוריהם

si cambia tono

כי לעולם חסדו:	ויוצא ישראל מתוכם
כי לעולם חסדו:	בד חזקה ובזרוע נטויה
כי לעולם חסדו:	לגזר ים סוף לגזרים
כי לעולם חסדו:	והעביר ישראל בתוכו
כי לעולם חסדו:	ונער פרעה וחילו בים סוף
כי לעולם חסדו:	למוליך עמו במדבר
כי לעולם חסדו:	למכה מלכים גדלים
כי לעולם חסדו:	ויהרג מלכים אדירים
כי לעולם חסדו:	לסיחון מלך האמרי
כי לעולם חסדו:	ולעוג מלך הבשן
כי לעולם חסדו:	ונתן ארצם לנחלה
כי לעולם חסדו:	נחלה לישראל עבדו
כי לעולם חסדו:	שבשפלנו זכר לנו
כי לעולם חסדו:	ויפרקנו מצרינו
כי לעולם חסדו:	נותן לחם לכל בשר
כי לעולם חסדו:	הודו לאל השמים

Si chiude la porta e si beve il quarto bicchiere di vino dopo aver recitato la benedizione:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:

Nirzah - Inni che si cantano dopo l'haggadah נִרְצָה

Ki lo naè, ki lo iaè

כִּי לֹא נֶאֱחָז כִּי לֹא יִאָחַז

אָדִיר בְּמַלּוּכָה בְּחֹר פְּהֶלְכָה גְדוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף לְךָ,
לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱחָז כִּי לֹא יִאָחַז

דָּגוּל בְּמַלּוּכָה הַדּוֹר פְּהֶלְכָה וְתִיקָיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף לְךָ,
לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱחָז כִּי לֹא יִאָחַז

זַכָּאי בְּמַלּוּכָה חֲסִין פְּהֶלְכָה טַפְסָרָיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף
לְךָ, לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱחָז כִּי לֹא יִאָחַז

יְחִיד בְּמַלּוּכָה כְּבִיר פְּהֶלְכָה לְמוֹדָיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף לְךָ,
לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱחָז כִּי לֹא יִאָחַז

מָרוֹם בְּמַלּוּכָה נוֹרָא פְּהֶלְכָה סְבִיבָיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף
לְךָ, לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱחָז כִּי לֹא יִאָחַז

עָנִיו בְּמַלּוּכָה פּוֹדֵה פְּהֶלְכָה צְדִיקָיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף לְךָ,
לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱחָז כִּי לֹא יִאָחַז

קְדוּשׁ בְּמַלּוּכָה רַחוּם פְּהֶלְכָה שְׁנֵאֲנָיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף
לְךָ, לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱחָז כִּי לֹא יִאָחַז

תְּקִיף בְּמַלּוּכָה תּוֹמֵךְ פְּהֶלְכָה תְּמִימָיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף
לְךָ, לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱחָז כִּי לֹא יִאָחַז

Uno chissà?

Uno chi sa? E Uno che io lo so. Uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Due chi sa? E Due che io lo so. Due le tavole della Legge, uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Tre chi sa? E Tre che io lo so. Tre padri nostri son, Avram, Itzchak e Iahakov, due le tavole della Legge, uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Quattro chi sa? E Quattro che io lo so. Quattro madri di Israel, Sarà, Rivkà, Rachel e Leà, tre padri nostri son, Avram, Itzchak e Iahakov...

Cinque chi sa? E Cinque che io lo so. Cinque libri della Torah, quattro madri di Israel, Sarà, Rivkà, Rachel e Leà, tre padri nostri son...

Sei chi sa? E Sei che io lo so. Sei libri della Mishnà, cinque libri della Torah, quattro madri di Israel, Sarà, Rivkà, Rachel e Leà, tre padri nostri son...

Sette chi sa? E Sette che io lo so. Sette giorni con lo shabbat, sei libri della Mishnà, cinque libri della Torah, quattro madri di Israel...

Otto chi sa? E Otto che io lo so. Otto giorni per la milà, sette giorni con lo shabbat, sei libri della Mishnà, cinque libri della Torah, quattro madri...

Nove chi sa? E Nove che io lo so. Nove i mesi della partoriente, otto giorni per la milà, sette giorni con lo shabbat, sei libri della Mishnà, cinque...

Dieci chi sa? E Dieci che io lo so. Dieci sono i comandamenti, nove i mesi della partoriente, otto giorni per la milà, sette giorni con lo shabbat...

Undici chi sa? E Undici che io lo so. Undici sono i cochavim (le stelle di Giuseppe), dieci sono i comandamenti, nove i mesi della partoriente, otto...

Dodici chi sa? E Dodici che io lo so. Dodici sono le tribù, undici sono i cochavim, dieci sono i comandamenti, nove i mesi della partoriente...

Tredici chi sa? E Tredici che io lo so. Tredici sono le middot (gli attributi di Dio), dodici sono le tribù, undici sono i cochavim, dieci sono i comandamenti, nove i mesi della partoriente, otto giorni per la milà, sette giorni con lo shabbat, sei libri della Mishnà, cinque libri della Torah, quattro madri di Israel, Sarà, Rivkà, Rachel e Leà, tre padri nostri son, Avram, Itzchak e Iahakov, due le tavole della Legge, uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Un capretto

1. Un capretto, un capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
2. E venne il gatto che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
3. E venne il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
4. E venne il bastone che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
5. E venne il fuoco che abbruciò il bastone, che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
6. E venne l'acqua che smorzò il fuoco, che abbruciò il bastone, che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
7. E venne il bove che si bevve l'acqua, che smorzò il fuoco, che abbruciò il bastone, che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
8. E venne lo shochet (il macellaio) che shachtò il bove, che si bevve l'acqua, che smorzò il fuoco, che abbruciò il bastone, che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
9. E venne il malach ahmavet (l'angelo della morte) che shachtò lo shochet, che shachtò il bove, che si bevve l'acqua, che smorzò il fuoco, che abbruciò il bastone, che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
10. E venne Kadosh baruch U (il Santo benedetto Egli sia) che shachtò il malach ahmavet, che shachtò lo shochet, che shachtò il bove, che si bevve l'acqua, che smorzò il fuoco, che abbruciò il bastone, che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.

Hatikvà**הַתְּקוּוּהָ**

Kol od balevav penimah,	כָּל עוֹד בְּלִבָּב פְּנִימָה
nefesh iehudi homiya	נֶפֶשׁ יְהוּדֵי הוֹמְיָה,
ulfate mizrach kadimah	וּלְפָאֲתֵי מִזְרַח קְדִימָה
ain leZion tzofiah.	עַיִן לְצִיּוֹן צוֹפְיָה.
Od lo avda tikvatenu	עוֹד לֹא אָבְדָה תִּקְוַתֵּנוּ,
hatikvà bat shnot alpaim	הַתְּקוּוּהָ בַּת שָׁנוֹת אַלְפַּיִם,
liiot am chofshi beartzenu	לִהְיוֹת עִם חֻפְשֵׁי בְּאֶרְצֵנוּ,
eretz Zion vYrushalaim!	אֶרֶץ צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם.

[Fintanto che nell'intimo del cuore freme l'anima dell'Ebreo e l'occhio guarda a Sion, là nell'oriente lontano, non è ancora perduta la nostra speranza due volte millenaria di essere un popolo libero nella nostra terra, la terra di Sion e Gerusalemme]

Bashanà Abaà Birushalaim בַּשָּׁנָה הַבָּאָה בְּירוּשָׁלַיִם

[L'anno prossimo a Gerusalemme]

